

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. **All** questions are **compulsory**.
2. **All** questions carry **equal** marks.

Q.1 Explain the historical development of tourism in India.

OR

State the various types of tourism.

Q.2 Analyse the importance of the historical monuments in promoting tourism in India.

OR

Describe the natural resources of India as tourist destinations.

Q.3 Assess the role of Indian music, dance and museums in promoting tourism in India.

OR

Discuss how Indian fairs and festivals are resources for tourism.

Q.4 Write an essay on eco-tourism.

OR

Review the medical tourism as contemporary trend of tourism in India.

*****

मराठी रुपांतर

[वेळ: २ तास]

[गुण:६०]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ भारतातील पर्यटनाचा ऐतिहासिक विकास स्पष्ट करा.
किंवा
पर्यटनाचे विविध प्रकार विशद करा.
- प्र.२ भारतातील पर्यटनाच्या वाढीसाठी ऐतिहासिक स्मारकांच्या महत्त्वाचे विश्लेषण करा.
किंवा
पर्यटनाची स्थळं म्हणून भारतातील नैसर्गिक संसाधनांचे वर्णन करा.
- प्र.३ भारतातील पर्यटनाच्या प्रोत्साहनात भारतीय संगीत, नृत्य व संग्रहालये यांच्या भूमिकेचे मूल्यांकन करा.
किंवा
भारतीय जत्रा-मेळे व सण - उत्सव हे पर्यटनासाठी साधन कसे आहेत याची चर्चा करा.
- प्र.४ पर्यावरण पूरक पर्यटन (इको टूरिझम) यावर निबंध लिहा.
किंवा
भारतातील पर्यटनात समकालीन प्रवाह म्हणून आरोग्य पर्यटनाचा आढावा घ्या.

*****